

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Hubáčka a soudců JUDr. Elišky Cihlářové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: V. Z., zastoupen Františkem Markupem, adresa pro doručování: U Hačky 4726, Chomutov, proti žalovanému: 1) **Finanční ředitelství pro hlavní město Prahu**, se sídlem Štěpánská 28, Praha 1, 2) **Finanční úřad pro Prahu 6**, se sídlem nábr. Kpt. Jaroše 1000/7, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalovaného ad 2) proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 2. 6. 2009, č. j. 8 Ca 311/2007 - 133,

t a k t o:

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 2. 6. 2009, č. j. 8 Ca 311/2007 - 133 **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností se žalovaný ad 2) - Finanční úřad pro Prahu 6 domáhá u Nejvyššího správního soudu vydání rozsudku, kterým by bylo zrušeno usnesení Městského soudu v Praze ze dne 2. 6. 2009, č. j. 8 Ca 311/2007 - 133, a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Městský soud v Praze (dále také „městský soud“) napadeným usnesením ze dne 2. 6. 2009, č. j. 8 Ca 311/2007 - 133, rozhodl k žalobě V. Z. tak, že se odmítá žaloba v části směřující proti rozhodnutím Finančního úřadu pro Prahu 6 ze dne 20. 1. 2003, č. j. 9435/03/006940/4863 a ze dne 16. 5. 2003, č. j. 151503/03/006940/4863. Městský soud vyšel při svém rozhodování z petitu žaloby, podle kterého se žalobce domáhal zrušení dvou rozhodnutí Finančního úřadu pro Prahu 6 – rozhodnutí o zřízení zástavního práva ze dne 20. 1. 2003, č. j. 9435/03/006940/4863) a exekučního příkazu na prodej nemovitosti ze dne 16. 5. 2003, č. j. 151503/03/006940/4863, a současně požadoval, aby mu žalovaný společně a nerozdílně uhradili úrok z prodlení a škodu ve výši 672 271 Kč (podání žalobce V. Z. bylo označeno jako žaloba na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu a o náhradu škody). Městský soud nejprve došel k závěru, že napadená správní rozhodnutí

nebyla žalobci nikdy doručena a ten proto k nim nemohl uplatnit řádné opravné prostředky. Je tomu tak proto, že žalobce byl od 10. 12. 2002 do 5. 6. 2003 ve vazbě a následně do 10. 5. 2006 ve výkonu trestu a v ústavním léčení a z těchto důvodů proto nemohla při doručování uvedených správních rozhodnutí na adresu jeho bydliště nastoupit fikce doručení ve smyslu ustanovení § 24 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (dále jen „správní řád“). Žalobu V. Z. směřující proti správním rozhodnutím proto odmítl podle ustanovení § 46 odst. 1 písm.b) s. ř. s. Pokud jde o rozsudečný návrh žalobce stran požadované náhrady škody, městský soud v odůvodnění svého usnesení uvedl - s poukazem na ustanovení § 46 odst. 2, 3 s. ř. s. a na pravomocné usnesení Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 24. 8. 2007, sp. zn. 17 C 268/2003, jímž bylo zastaveno řízení o žalobě na náhradu škody ve výši 672 271 Kč a žalobce odkázán do správního soudnictví - že po nabytí právní moci svého rozhodnutí navrhne kompetenčnímu senátu Nejvyššího správního soudu, aby rozhodl spor o věcnou příslušnost.

Proti tomuto usnesení městského soudu podal žalovaný ad 2) jako stěžovatel (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, kterou výslovně opřel o ustanovení § 103 odst. 1 písm.b) a d) s. ř. s.

Stěžovatel především namítl, že skutečnosti uváděné městským soudem nemají oporu ve spise. Je tomu tak proto, že ani v případě rozhodnutí ze dne 20. 1. 2003, č. j. 9435/03/006940/4863, ani v případě rozhodnutí ze dne 16. 5. 2003, č. j. 151503/03/006940/4863 nebyla aplikována právní fikce doručení. Nadto jako správce daně vůbec v řízení nepostupoval podle správního řádu (§ 24 odst. 2 správního řádu) o který městský soud opřel svůj úsudek. Naopak, v řízení se opíral o zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o správě daní a poplatků“). Pokud jde o rozhodnutí ze dne 20. 1. 2003, č. j. 9435/03/006940/4863, tak toto bylo doručováno žalobci na doručovací adresu, kterou sám sdělil dne 27. 2. 2002, tj. na adresu S. K. N. 398, S. Jelikož si žalobce na této adrese písemnost nevyzvedl (nezdržoval se tam), byla mu v souladu se zákonem o správě daní a poplatků doručena veřejnou vyhláškou dne 6. 3. 2003. Pokud jde o rozhodnutí ze dne 16. 5. 2003, č. j. 151503/03/006940/4863, tak ani toto rozhodnutí nebylo žalobci doručováno fikcí, ani veřejnou vyhláškou, ale osobně ve vazební věznici dne 23. 5. 2003. Stalo se tak na základě oznámení, které mu žalobce doručil dne 15. 5. 2003. Tvrzení městského soudu o doručování rozhodnutí za pomoci fikcí proto nemají oporu ve spise, stejně tak jako závěr tohoto správního soudu, že žalobci nebyla správní rozhodnutí vůbec doručena. Stěžovatel proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

Žalobce se k podané kasační stížnosti vyjádřil tak, že nikdy stěžovateli nedlužil žádné daňové nedoplatky. Právě naopak, správce daně (stěžovatel) mu až s odstupem 7 let vrátil daňové přeplatky a téměř obratem a v totožné výši mu i zpětně vyměřil daňové nedoplatky. Jestliže se v době doručování písemností nacházel ve vazební věznici, což bylo v místě pobytu známo, nemohl v místě pobytu ani zdržovat. Doručovatel proto měl s poznámkou písemnost ihned vrátit odesílateli. Nelze ani nevidět, že se sám i z vazební věznice z vlastního zájmu informoval na stav jeho daňových řízení a k dotazu správcí daně sdělil, že je již od 10. 12. 2002 ve vazební věznici. Z uvedených důvodů má za to, že mu správce daně znemožnil, aby na svou obranu v daňovém řízení mohl realizovat svá procesní práva, která mu dává právní řád. Nezákonným postupem při doručování žalobou napadených rozhodnutí správce daně porušil čl. 10, čl. 11 a čl. 38 odst. 2 Listiny

základních práv a svobod. V důsledku jeho zadržení proto nemohlo dojít k fikci doručení písemností jejich vyvěšením na úřední desku. Stěžovatelem namítané nesprávné označení právního předpisu v rozhodnutí městského soudu nemohlo mít žádný zásadní vliv na závěr tohoto soudu o věci samé, neboť k zásahu do jeho práv jako žalobce nesporně došlo. Navrhl proto, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

Žalovaný ad 1) – tj. Finanční ředitelství pro hlavní město Prahu (dále také „finanční ředitelství“) – se k podané kasační stížnosti vyjádřil tak, že není sto se k projednávané věci relevantně vyslovit. Je tomu tak proto, že ačkoliv byl v napadeném usnesení označen jako žalovaný č.1, v uváděných věcech nerozhodoval, nebyla mu doručena k vyjádření ani správní žaloba a rovněž nebyl ani předvolán k nařízenému ústnímu jednání. Finančnímu ředitelství bylo toliko doručeno kasační stížností napadené usnesení městského soudu. Jelikož se ani necítí být účastníkem řízení, nemůže ve věci podat kvalifikované vyjádření.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadené usnesení městského soudu při vázanosti rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.), a při tom i sám dospěl k závěru, že kasační stížnost je opodstatněná.

I když stěžovatel výslovně uvedl, že napadá usnesení městského soudu, jímž byla odmítnuta žaloba V. Z., z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s., posoudil Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako podanou z důvodu uvedeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Je tomu tak proto, že je-li správním soudem žaloba odmítnuta, lze namítat toliko nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení, tj. důvod uvedený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Tento důvod pak v sobě zahrnuje, resp. konzumuje všechny jinak v úvahu přicházející důvody k podání kasační stížnosti (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004 - 98, který byl publikován ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 625/2005).

Městský soud především pochybil, pokud ve věci aplikoval správní řád na místo toho, aby napadené rozhodnutí stěžovatele přezkoumal v mezích zákona o správě daní a poplatků, resp. aby při svém rozhodování namísto správního řádu aplikoval zákon o správě daní a poplatků. Je tomu tak proto, že při správě daní postupují finanční úřady podle zákona o správě daní a poplatků (srov. § 1 zákona o správě daní a poplatků). Výslovně pak je uvedeno v ustanovení § 99 citovaného zákona, platného v době vydávání napadených rozhodnutí, že pro daňové řízení se zákon č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), nepoužije. V projednávané věci neobstojí ani závěr městského soudu, že napadená rozhodnutí žalobci nebyla nikdy doručena a že vůči nim nemohl žalobce uplatnit opravné prostředky. Stěžovatel ke kasační stížnosti předložil kopie listin, zejm. čl. 146, 149 - 152, z nichž vyplývá, že si žalobce písemnost označenou č. j. 151503/03/006940/4863 osobně převzal dne 23. 5. 2003 ve vazební věznici Ruzyně, a že písemnost č. j. 9435/03/006940/4863 byla žalobci po neúspěšném doručování na adrese S. K. N. 398, S., následně doručována veřejnou vyhláškou ze dne 11. 2. 2003, č. j. 044520/03/006940/4863. Tyto kopie listin se shodují s originály založenými ve správním spise. Městský soud proto při svém rozhodování vyšel z nedostatečně zjištěného skutkového stavu věci. Důsledkem tohoto pochybení pak je i nesprávný závěr o tom, že žalobci nebyla napadená rozhodnutí nikdy doručena a že proti nim nemohl ve správním řízení uplatnit opravné prostředky.

V řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu podle § 65 a násl. s. ř. s. není osoba žalovaného určena tvrzením žalobce, ale kogentně ji určuje zákon. Je tedy věcí soudu, aby v řízení jako s žalovaným jednal s tím, kdo skutečně žalovaným má být, a ne s tím, koho chybně označil v žalobě žalobce (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2004, č. j. 5 Afs 16/2003 - 56, které je publikováno pod č. 534/2005 Sbírky rozhodnutí Nejvyššího správního soudu). V této věci nelze bez dalšího přejít, že žalobce výslovně označil za účastníka řízení i finanční ředitelství, a to jako dalšího žalovaného. V tomto směru pak i formuloval rozsudečný návrh (zejména z 22. 12. 2008, který je obsažen na č.l. 122), když se domáhal zrušení rozhodnutí finančního ředitelství ze dne 4. 10. 2004, č. j. 7623/05/04 a ze dne 2. 4. 2008, č. j. 5386/08-1500-106932. Městský soud na tuto skutečnost nereagoval a nezaslal mu ani žalobu k vyjádření. Oproti tomu však finanční ředitelství ve svém rozhodnutí za účastníka řízení výslovně označil a napadené usnesení mu i doručil. Jinak se ovšem městský soud blíže nezabýval otázkou účastenství Finančního ředitelství pro hlavní město Prahu.

Nejvyšší správní soud proto z uvedených důvodů zrušil napadené usnesení městského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 věta první před středníkem s. ř. s.), v němž je tento soud podle odst. 3 citovaného ustanovení vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku Nejvyšším správním soudem.

V dalším řízení bude na městském soudu, aby znovu posoudil, zda jsou v otázce přezkoumání zákonnosti napadených správních rozhodnutí splněny podmínky pro to, aby věc projednal a meritorně rozhodl. Městský soud rovněž před svým rozhodnutím musí uvážit otázku účastenství a rozsahu podané správní žaloby, a to zejména s ohledem na žalobní petit, jenž byl v průběhu řízení žalobcem několikrát měněn. Zejména zváží, zda se žalobce v části žaloby nedomáhá soudní ochrany podle § 79 s. ř. s., tj. vydání rozhodnutí správce daně o přiznání úroku z prodlení, které je zcela v kompetenci finančního úřadu. Pakliže městský soud dojde k závěru, že se žalobce nedomáhá přiznání úroku, ale náhrady škody, o níž správní soud nemůže rozhodovat, vyžádá si spis Obvodního soudu pro Prahu 6 sp. zn. 17 C 268/2003 a uváží otázku aplikace ustanovení § 46 odst. 2 nebo odst. 3 s. ř. s.

Nejvyšší správní soud ve věci rozhodl v souladu s ustanovením § 109 odst. 1 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, když neshledal důvody pro jeho nařízení.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne městský soud v novém rozhodnutí ve věci (§ 110 odst. 2, věta první s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** žádné opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. října 2009

JUDr. Jaroslav Hubáček
předseda senátu